

ТЕМА: ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ В КОНФЛІКТІ

Поява конфлікту, як правило, пов'язана з психологічними особливостями особистості, інтересами та потребами, що зачіпаються, а також мотивами діяльності людини. В основі багатьох конфліктів лежить неможливість особистості реалізувати значущі для неї мету, потреби, інтереси.

Навчальний матеріал цієї лекції допоможе слухачам визначити ці залежності і з'ясувати психологічну структуру індивіда, яка є приводом багатьох конфліктів.

План заняття:

1. Психологічні особливості особистості, які впливають на виникнення конфліктів.
2. Теорія "соціальних ролей" у визначенні причин виникнення конфліктів.
3. Поведінка індивіда в умовах конкуренції.

Основні терміни і поняття:

екстраверсія,
інтроверсія,
темперамент,
потреби,
інтерес,
мотив,
роль,
конкуренція.

Питання для обговорення:

1. Визначте компоненти психологічної структури особистості.
2. Визначте зміст понять "екстраверсія" і "інтроверсія".
3. У чому полягає взаємозв'язок понять "потреби", "мотиви", "інтереси"?
4. Як може вплинути на поведінку особистості і на виникнення конфлікту її нереалізована потреба у самоповазі?
5. Чому люди намагаються реалізувати свої інтереси?
6. Що є рушійною силою, яка визначає поведінку індивіда?
7. У чому полягає практичний зміст поняття "Я-концепція"?
8. Наведіть приклади реалізації "Я-концепції" в управлінні організацією.
9. Наведіть приклади конфліктних ситуацій, які виникають через дію психологічних механізмів захисту особистості.
10. Схарактеризуйте соціальні ролі особистості.
11. У чому полягає взаємозв'язок понять "конкуренція" і "конфлікт"?
12. Як може бути використана конкуренція між співробітниками для підвищення ефективності діяльності підрозділу, в якому вони працюють?

Практичні завдання:

Завдання 1

Проаналізуйте психологічну структуру суб'єктів конфлікту.

У родині Петренка виросла дочка Марія, разом з нею - і цілий ряд проблем. Вона вчиться в університеті, віддає багато часу заняттям, втомлюється. Батьки вважають, що дівчині на канікулах треба було б відпочити, з'їздити до пансіонату чи в будинок відпочинку, купують

путівки для спільних (з ними) поїздок. Батьки знають, що Марія любить подорожувати, але почала постійно відмовлятися, хоч раніше їздила із задоволенням. Останнім часом вона намагається залишитися вдома або піти куди-небудь з друзями, але не з сім'єю. Батьки ображаються. Але не знають, що робити.

Завдання 2

Визначте потреби особистості, які вона бажає реалізувати.

У перукарні постійна клієнтка Смирнова робить зачіску у майстра Іваненко. З часом клієнтка вирішила змінити майстра і перейшла до майстра Дмитренко, яка працює у цю саму зміну.

Іваненко і Смирнова живуть в одному під'їзді і завжди віталися та розмовляли при зустрічах. Після переходу клієнтки до іншого майстра Іваненко перестала помічати Смирнову, не вітається з нею ні в перукарні, ні у дворі будинку.